

תלמודו בידו

דף ד עמוד א

א [שור תם נגח שלש פעמים שוורים, או שור חמור וגמל, ואחר כך נגח סוס, האם משלם נזק שלם כדין שור המועד ?

ב [האם נשים, טומטום ואנדרוגינוס חייבים במצות ראייה, ומנין ?

ג [מה נלמד מ"ראה כל זכורך" ?

ד [האם עבד כנעני או מי שחציו עבד וחציו בן חורין חייבים בראייה, ומנין ?

א [נגח שלש פעמים שוורים: משלם חצי נזק על נגיחת סוס, שאינו מועד אלא לשוורים. נגח שור חמור וגמל: משלם נזק שלם, שהרי נעשה מועד לכל המינים שבעולם.

ב [נשים: פטורות, שנאמר "ראה כל זכורך".

ואף שזו מצות עשה שהזמן גרמא, צריך פסוק לפוטרה.

שאם לא כן היו מתחייבות בראיה בגזירה שוה מהקל בן הן מצוות.

טומטום: פטור. הואיל והוא ספק אשה, ואין לחייבו בראייה מספק.

ואפילו ודאי זכר שביציו בחוץ, שנאמר "זכורך" ה"ך" מיותר למעטו.

אנדרוגינוס: פטור שנאמר "זכורך". ואין לחייבו כזכר מצד הזכרות שלו.

ג [החייבים בראייה הם רק אלו שיכולים לעלות יחד עם כל זכורך.

למעט המקמץ ואוסף צואת כלבים לעיבוד עורות, המצרף נחושת והבורסי

שפטורים מן הראייה, כיון שריחם רע ואין שאר בני אדם הולכים איתם.

ד [עבד: פטור. שכל מצוה שאשה אינה חייבת בה, אף עבד אינו חייב בה.

שחיובי עבד כנעני במצוות הוקשו לשל אשה, בגזירה שוה "לה לה".

חציו עבד: פטור. שנאמר "אל פני אדון ה'", ודרשו שרק בן חורין שאין לו

אדון אלא ה' חייב בראייה, יצא עבד זה שיש לו אדון נוסף.